

Spis treści

Rozdział 1. ISTOTA I POCZĄTKI SOCJOLOGII

Znaczenie socjologii

Powstanie socjologii

August Comte (1798-1867) i podwaliny socjologii

Pierwszy socjolog brytyjski: Herbert Spencer (1820-1903)

Kontynuacja francuskiej tradycji: Emil Durkheim (1858-1917)

Niemiec, który szukał schronienia w Anglii: Karol Marks (1818-1883)

Twórca socjologii niemieckiej: Max Weber (1864-1920)

Początki socjologii amerykańskiej

Obraz współczesnej socjologii

Podsumowanie

Rozdział 2. TEORIE I METODY W SOCJOLOGII

Istota nauki

Teorie w socjologii

Funkcjonalizm

Teorie konfliktu

Teorie interakcji

Teorie użyteczne (teorie wymiany społecznej)

Pozycja teorii w socjologii

Metody w socjologii

Czy nauka wyklucza humanizm

Naukowa socjologia a inżynieria społeczna

Podsumowanie

Rozdział 3. SYMBOLE I KULTURA

Świat symboli

Symbole i społeczeństwo

Systemy symboli

Systemy językowe

Systemy technologiczne

Systemy wartości

Systemy przekonań

Systemy norm

Zasoby wiedzy

Zróżnicowanie kulturowe

Konflikt kultur

Subkultury

Sprzeczności kulturowe

Etnocentryzm

Podsumowanie

Rozdział 4. STRUKTURA SPOŁECZNA

Podstawowe elementy struktury społecznej

Pozycje

Role

Układ pozycji

Układ ról

Ciśnienie i konflikt ról

Sieć pozycji

- Wymiary struktury
- Rodzaje struktur społecznych
 - Grupa
 - Organizacje
 - Społeczność lokalna
 - Instytucje
 - Struktury kategoryzujące
 - Stratyfikacja
 - Społeczeństwa
 - Międzynarodowe struktury społeczne
- Potęga struktury społecznej
- Podsumowanie

Rozdział 5. INTERAKCJA SPOŁECZNA

- „Aktorzy” i interakcja
- Symboliczna natura ludzkich interakcji
- Teatralna prezentacja siebie
- Bezwiedne posługiwanie się metodami odwołującymi się do środowiskowych obyczajów i nawyków językowych
- Interakcja podczas wykonywania ról
- Klasyfikacja podczas interakcji
- Ramy interakcji
- Rytuały związane z interakcją
- Interakcja z grupami odniesienia i z nieobecnymi
- Interakcje a porządek społeczny
- Podsumowanie

Rozdział 6. SOCJALIZACJA

- Interakcja a proces stawania się człowiekiem
- Socjalizacja a społeczeństwo
- Proces socjalizacji
- Stadia socjalizacji
 - Model stadiów George'a Herberta Meada
 - Model rozwoju poznawczego Jeana Piageta
 - Zygmunta Freuda model stłumionych potrzeb
 - Model psychoanalityczny Erika Eriksona
 - Przechodzenie przez życie
- Stabilność i zmiana w porządku społecznym
- Podsumowanie

Rozdział 7. GRUPY I ORGANIZACJE

- Grupy
 - Wielkość grupy i jej następstwa
 - Siła grupy
 - Dynamika grupy
- Organizacje złożone
 - Pierwsze organizacje złożone
 - Organizacje formalne
 - Powstawanie biurokracji
 - Typy organizacji formalnych
 - Ekologia organizacji złożonych
 - Wewnętrzna dynamika organizacji
 - Zmieniająca się struktura organizacji
 - Podsumowanie

Rozdział 8. NIERÓWNOŚCI: KLASOWE, ETNICZNE I PŁCI

- Stratyfikacja klasowa
 - Co to jest stratyfikacja
 - Analiza stratyfikacji
 - Stratyfikacja w Ameryce: krótkie omówienie

Stratyfikacja etniczna

- Rasa i narodowość
- Uprzedzenia i dyskryminacja
- Dynamika stratyfikacji etnicznej
- Dyskryminacja etniczna w Ameryce

Stratyfikacja płci

- Płeć w ujęciu kulturowym i płeć w ujęciu biologicznym
- Dynamika stratyfikacji płci
- Podsumowanie

Rozdział 9. INSTYTUCJE

Co to jest instytucja społeczna

Rodzina i pokrewieństwo

- Podstawowe elementy pokrewieństwa
- System pokrewieństwa w Ameryce

Gospodarka

- Podstawowe elementy każdej gospodarki
- Typy gospodarki
- System ekonomiczny w Ameryce

System rządzenia

- Powstawanie państwa
- Podstawowe elementy każdego państwa
- Typy rządów
- System rządzenia w Ameryce

System edukacji

- Dlaczego edukacja jest tak powszechna
- Podstawowe składniki systemu kształcenia
- System edukacji w Ameryce

Religia

- Podstawowe składniki religii
- Religia w Ameryce

Medycyna

Nauka

- Podsumowanie

Rozdział 10. POPULACJA, SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA I ŚRODOWISKO

Populacja a demografia

- Wielkość populacji a jej wzrost
- Zmiany demograficzne
- Charakterystyka populacji ludzkiej
- Ruchy populacji

Społeczność i urbanizacja

- Powstawanie i rozwój miast
- Początki ekologii miast
- Oddziaływanie innych czynników na urbanizację

Środowisko i ekosystem

- Procesy zachodzące w ramach ekosystemu
- Zniszczenie środowiska
- Zanieczyszczenie a organizacja socjokulturowa
- Podsumowanie

Rozdział 11. ZABURZENIA, DEWIACJE I SPRZECIW SPOŁECZNY

Problem porządku społecznego

- Czynniki zagrażające porządkowi
- Kontrola społeczna na poziomie makro
- Kontrola społeczna na poziomie mikro

Dewiacje społeczne

- Funkcjonalna teoria napięć strukturalnych
- Stanowisko teorii konfliktu wobec dewiacji
- Postawa interakcjonistów wobec dewiacji społecznych

Teorie dewiacji w ujęciu utyli tary stycznym
Sprzeciw i niepokoje społeczne
Warunek wstępny sprzeciwu społecznego: nierówność
Intensyfikacja sprzeciwu
Zbiorowe wybuchy niezadowolenia i zachowania tłumu
Kontekst działań tłumu
Skutki sprzeciwu społecznego
Podsumowanie

Rozdział 12. ZMIANA SPOŁECZNA

Czynniki zmian

Kultura a zmiany społeczne.
Struktura społeczna a zmiana.
Demografia a zmiana

Interpretacje zmian

Cykliczne modele zmian
Modele zmiany oparte na dialektyce i konflikcie
Funkcjonalno-ewolucyjne modele zmian
Modele ewolucyjno-konfliktowe
Modele postindustrialne i postmodernistyczne
Podsumowanie

Epilog. UWAGI DLA STUDENTÓW NA TEMAT POŻYTKÓW PŁYŃĄCYCH Z SOCJOLOGII

Bibliografia

Podstawowe terminy